

Beslutsunderlag

Styrelsen 2023-11-01

Diarienummer 0114/23

Handläggare: Clas Andersson

Telefon: 031-368 46 57

E-post: clas.andersson@gsl.goteborg.se

Styrelseremiss från Försvarsdepartementet - En modell för svensk försörjningsberedskap

Förslag till beslut

I styrelsen för Göteborgs Stads Leasing AB:

1. Yttrande om Försvarsdepartementets utredning – En modell för svensk försörjningsberedskap - godkänns

Sammanfattning

Styrelsen för Göteborgs Stads Leasing AB har, av stadsledningskontoret, bjudits in att yttra sig om Försvarsdepartementets utredning – En svensk modell för försörjningsberedskap (SOU 2023:50).

Svaret ska vara stadsledningskontoret tillhanda senast 30 november 2023

I utredningen föreslås MSB ansvara för den nationella samordningen av försörjningsberedskapen. Försörjningsberedskapen ska grunda sig i en försörjningsanalys som ska genomföras inom ett antal beredskapssektorer. Även länsstyrelserna ska inkludera behoven av försörjningsviktiga varor och tjänster i sina behovsanalyser. Kommuner och regioner kommer då att bli skyldiga att lämna uppgifter till länsstyrelserna om samhällsviktiga varor och tjänster.

Vidare föreslås att MSB inrättar ett rådgivande organ samt att MSB beredskapslagrar samhällsviktiga varor (som inte omfattas av någon annan myndighets ansvarsområde).

Utredningen föreslår att den försörjningsanalys som Trafikverket får i uppgift att göra även ska omfatta transporter.

Utredningen föreslår också principer för finansiering av försörjningsberedskapen.

GSL bedömer att utredningen kan få ekonomiska konsekvenser för kommunen och att förslagen kan vara positivt ur en social dimension. Sammantaget ser GSL positivt på utredningens förslag.

Bedömning ur ekonomisk dimension

Utredningens förslag angående bland annat beredskapslagring kan komma att påverka kommunerna ekonomiskt. Hur stor denna påverkan kan bli kommer vara beroende av hur mycket lagring av försörjningsviktiga varor som åläggs kommunen och hur mycket som kommer vara beredskapslagring på nationell nivå. Även ökade kostnader för

personalresurser och förändrat kompetensbehov kan påverka kommunen ekonomiskt, beroende på omfattning.

Bedömning ur ekologisk dimension

Bolaget har inte funnit några särskilda aspekter på frågan utifrån denna dimension.

Bedömning ur social dimension

Syftet med försörjningsberedskap är att värna medborgarna och säkerställa de viktigaste samhällsfunktionerna. Utredningens förslag kan komma att bidra positivt ur en social dimension då vissa befolkningsgrupper drabbas hårdare än andra av kriser i olika omfattning. Grupper som har svårare att på egen hand klara en kris kan vara äldre, barn och personer med funktionsnedsättning.

Bilagor

1. En modell för svensk försörjningsberedskap-sou202350

Ärendet

Göteborgs Stads Leasing AB har, av stadsledningskontoret, bjudits in att yttra sig om Försvarsdepartementets utredning – En svensk modell för försörjningsberedskap (SOU 2023:50).

Svaret ska vara stadsledningskontoret tillhanda senast 30 november 2023

Beskrivning av ärendet

Regeringen beslutade den 2 september 2021 att tillsätta en utredning som ska analysera och föreslå en funktion med ansvar för nationell samordning av försörjningsberedskapen samt utreda principer och former för finansiering av samhällets försörjningsberedskap.

Utredningen om nationell samordning av försörjningsberedskapen, överlämnade betänkandet *En modell för svensk försörjningsberedskap* (SOU 2023:50) i augusti 2023.

Stadsledningskontoret har bjudit in Göteborgs Stads Leasing att yttra sig om utredningen.

Utredningen – En modell för svensk försörjningsberedskap

Begreppet *försörjningsberedskap* används, i betänkandet, om den verksamhet som syftar till att vid fredstida krissituationer och höjd beredskap (och då ytterst krig) upprätthålla den försörjning av varor och tjänster som är nödvändig för befolkningens överlevnad, för att säkerställa de viktigaste samhällsfunktionerna eller för att bidra till det militära försvarets förmåga.

Nationellt samordnande funktion

Utredningen föreslår att Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB) ska ges ansvaret för den nationella samordningen av försörjningsberedskapen. Förslaget innebär, bland annat, också att MSB inrättar ett rådgivande organ – ett försörjningsberedskapsråd – i myndigheten.

Försörjningsberedskapen är en del av såväl krisberedskapen som det civila försvaret.

En av huvuduppgifterna för en funktion med ansvar för den nationella samordningen av försörjningsberedskapen är enligt utredningens förslag att ta fram en nationell försörjningsanalys avseende Sveriges samlade behov av försörjningsviktiga varor och tjänster. Till grund för analysen ska andra myndigheter ta fram behovs- och försörjningsanalyser inom sina ansvarsområden. Analysen ska innehålla förslag på åtgärder som behöver vidtas för att säkerställa tillgången till de varor och tjänster som identifierats samt förslag på hur dessa åtgärder bör prioriteras. Försörjningsanalyser ska göras inom följande beredskapssektorer:

- Elektroniska kommunikationer och post
- Energiförsörjning
- Finansiella tjänster
- Hälsa, vård och omsorg
- Livsmedelsförsörjning och dricksvatten
- Transporter

Vidare föreslås att den nationellt samordnande funktionen ska beredskapslagra varor som är försörjningsviktiga och som inte omfattas av någon annan myndighets ansvarsområde.

För att möjliggöra en sammanhängande planering av försörjningsberedskapen föreslår utredningen också att regeringen uppdrar åt MSB att i samråd med Försvarmakten precisera planeringsantaganden för försörjningsberedskapen inom ramen för gällande politiska inriktning för civilt försvar och försörjningsberedskap.

Uppgifter för andra aktörer

Utredningen påtalar att försörjningsberedskapen omfattar såväl statlig som privat och kommunal verksamhet.

Förslagen i utredning kan väntas få konsekvenser för bland annat kommunala myndigheter exempelvis när det gäller personalresurser, kompetensbehov och kontakter med näringslivet.

Utredningen föreslår också att länsstyrelsernas behovsanalyser ska inkludera behoven av försörjningsviktiga varor och tjänster hos kommuner och regioner. Utredning föreslår därför att det i lagen (2006:544) om kommuners och regioners åtgärder inför och vid extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap införs en skyldighet för kommuner och regioner att på begäran av länsstyrelsen lämna information om sina samhällsviktiga varor och tjänster.

Transporter i fredstida krissituationer och vid höjd beredskap

Till skillnad från vad som gäller för transportinfrastrukturuområdet saknas det i stor utsträckning en myndighet med ett ansvar för att tillgodose totalförsvarets behov av transporter under kriser och i krig. Detta skapar osäkerhet om tillgängligheten vid sådana situationer och riskerar att leda till en bristfällig försörjningsförmåga. Utredningen föreslår därför att den försörjningsanalys som Trafikverket får i uppgift att göra enligt förslaget även ska omfatta transporter (transportörer och logistikcentrum).

Finansieringsprinciper för försörjningsberedskapen

Vid beslut om och utformningen av åtgärder som rör försörjningsberedskap bör staten utgå från ett antal principer om finansieringsansvar. Staten bör genom sina beslut bestämma gränsdragningen mellan principerna. De principer som föreslås är:

1. Staten bär huvudansvaret för försörjningsberedskapen. Staten ansvarar därför huvudsakligen för finansieringen av de åtgärder för att stärka försörjningsberedskapen som staten prioriterar och som inte är författningsreglerade.
2. Staten kan ersätta externa deltagare för betydande kostnader att delta i planerings- och övningsverksamhet som staten anordnar om det krävs för att säkerställa deras deltagande.
3. Enskilda och icke-statliga aktörer inklusive kommuner och regioner kan förväntas att på egen bekostnad upprätthålla en viss grundberedskap för att hantera mindre störningar i sin verksamhet.
4. För kommuner och regioner gäller den kommunala finansieringsprincipen för stadigvarande förändringar av det kommunala ansvaret. För aktivitetsbaserade åtgärder som kräver statlig styrning bör i stället riktade bidrag användas.
5. Företag ansvarar i normalfallet själva för finansieringen av författningsreglerade skyldigheter att vidta beredskapsåtgärder.

Sammanfattande bedömning

GSL delar utrednings åsikt om att MSB är den myndighet som är bäst lämpad att ansvara för den nationellt samordnade funktionen.

Vi ser positivt på förslaget att inrätta ett försörjningsberedskapsråd dit aktörer kan vända sig för stöd och vägledning.

Bolaget ser positivt på att Trafikverkets försörjningsanalys även ska omfatta transporter.

Vi bedömer att förslagen kan få ekonomiska konsekvenser för kommunen bland annat gällande personalresurser och utökat eller förändrat kompetensbehov. Beredskapslagring och hantering av dessa kan också komma att påverka kommunerna ekonomiskt. Vi bedömer också att förslagen kan bidra positivt ur en social dimension.

Sammanfattningsvis ser GSL positivt på utredningens förslag.

Tedd Bergman

Vd, Göteborgs Stads Leasing AB
AB

Sebastian Aldén

Affärsenhetschef, Göteborgs Stads Leasing
AB